

Gony ogłoszeń
za wiersz milimetro-
wowy przed 1 złoty
w tekście 40 gr., z
tabelami 40 gr. Ogło-
szenia tabelarycz-
ne 50 proc., a świa-
teczne 25 proc. dro-
żej. Droższe ogłosze-
nia po 10 groszy
za poszczególny
przebieg 5 gr. za wy-
raz. Najmniejsza
za zastrzeżenie miejsca
dotyczy się 25%.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

Prenumerata wy-
nosi miesięcznie
zł. 2.-
Adres Redakcji, Ad-
ministracji i Dru-
karni: Sosnowiec,
ul. Teatralna 1a
Redakcja
Administracja
7.23.86

ODDZIAŁY: KIELCE, Marsz. Pocha 26 (róg Sienkiewicza) tel. 18-78; BEDZIN, Sączewskiego Nr. 20; DABROWA, ul. 3-go Maja 14 i Królów-
Jadwigi (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja, 5, tel. 97; CZELADŹ, Bytomska 31; GRODZIEC, ul. Legionów tel. 7-19-66

Gwałtowne ataki wojsk rządowych

Powstańcy przygotowują się do szturm na Durango

RZYM, 9. 4. Agencja Stefani do-
nosi z Salamanki: Wojska gen. Mola
przygotowują się do ostatniego ude-
rzenia na Durango, oczyszczyli i popra-
wiły swe pozycje, zajmując masyw
de Amboto i wzmacniając położenie
na wzgórzu Gorsea Chiqui, na wysok.
1000 m. Czoło wojsk powstańczych
znajduje się w odległości 5 km. od
Durango.

Dwie eskadry bombardowców, e-
skortowane przez aparaty myśliw-
skie bombardowały dłuższy czas Bil-
bao, niszcząc 8 samolotów, które za-
mierzają wystartować z lotniska. Zni-
szczono też wiele obiektów wojsko-
wych oraz statek na rzece Nervion.

Na froncie madryckim

MADRYT, 10. 4. PAT. Specjalny
wysłannik agencji Havasa donosi z
frontu madryckiego, że oddziały
wojsk rządowych zaatakowały gwał-
townie w ciągu nocy pozycje nieprzy-
jaciela na odcinku Carabanchel, zdo-
bywając szereg punktów oporu na
drodze, łączącej Carabanchel z Casa
del Campo. Zazarte walki trwały ca-
łą noc. Atak przypuszczony przez od-
działy rządowe, zagraża bezpośrednio
pozycjom nieprzyjacielskim na wzgu-
rze Garabitas oraz wznieśleniom na
wschód od Casa del Campo. Dzia-
łaniem oddziałów rządowych po gwałtow-
nej walce zdobyły pozycje powstań-
ców koło cmentarza w Casa del Cam-
po.

O godz. 10 rozpoczął się gwałtow-
ny pojedynek artyleryjski. Pociski
dział powstańczych padają koło pa-
łacu narodowego w Madrycie.

Około południa walki piechoty zo-
stały przerwane, aby umożliwić od-
działom rządowym umocnienie pozyc-
ji, zdobytych w czasie nocy.

Według oficjalnego komunikatu
samoloty rządowe bombardowały ob-
iekty wojskowe w Toledo i na dwor-
cu Valladolid. Bombardowanie wy-
rządziło poważne szkody.

Kolumna rządowa działająca na
południowy zachód od Fennareya na
wiązała kontakt z innymi oddziałami
wojsk rządowych w Estramadurze na
granicy północnej prowincji Kordoby
i Badajozu.

Kraźownik powstańczy „Almiran-
te Cervera” ostrzeliwał drogę z San-
ander do Pontarrón.

Odkrycia archeologiczne na gruzach dawnej Niniwy

BAGDAD, 3. 4. Wzniesione po
paru latach prace wykopaliskowe na
terenach prehistorycznej Niniwy dają
wielkie zdobycze archeologiczne.

W warstwach sięgających czasów
z przed 3000 lat, odkryto poza boga-
tymi wyrobami ceramicznymi rów-
nież ślady budowli architektonicznych
mianowicie część miasta z owej epo-
ki, oraz akropolis, składający się z
tężej części, jak świątyni północnej
sanktuarium zachodniego i świątyni
centralnej.

Wszystkie budowle były z kamie-
nia i posiadają kolumny i kolumnienki
Niniwa, która dotychczas dała tyl-
ko nieocenionych zdobyczy archeolo-
gicznych (tam znajdowała się legen-
darna wieża Babel) ponownie daje o
sobie znać w świecie naukowym.

BERLIN, 9. 4. Stwierdzono, że
advokat zuryjski Rosenbaum, który
został aresztowany jako pośrednik pew-
nych czynników zagranicznych w za-
opatrywaniu w broń i amunicję wojsk
rządowych w Hiszpanii, otrzymał z

zagranicy kilka milionów franków
szwajcarskich.

W czasie rewizji policja wykryła u
niego około miliona franków, które
przekazane będą prawdopodobnie wła-
dzom skarbowym.

Protestacyjny strajk w Łodzi

Ostatnie posiedzenie rady miejskiej

ŁÓDŹ, 9. 4. W czwartek, wieczó-
rem odbyło się ostatnie posiedzenie ra-
dy miejskiej w Łodzi, w której wzięli
udział tylko radni socjalistyczni i
Żydzi.

Po odczytaniu dekretu o rozwiązaniu
rady socjalisci uchwalili wniosek o
zaskarżenie decyzji Ministerstwa
Spraw Wewnętrznych, rozwiązującej
Radę miejską, do Najwyższego Trybu-

nału Administracyjnego. Posiedzenie
trwało tylko 25 minut.

Na piątek socjaliści proklamow-
wali w Łodzi jednogodzinny strajk
demonstracyjny przeciwko rozwiąza-
niu Rady miejskiej. Na ogólną liczbę
50.000 robotników strajkowało 17.000.

W zakładach użyteczności publicz-
nej nie strajkowano wcale. Do żąd-
nych zaburzeń nie doszło.

Sprawa t. zw. „małej matury“

Wyjaśnienie ministerstwa W. R. i O. P.

WARSZAWA, 9. 4. W wielu
pismach ukazały się notatki o sprawie
wznowienia przez Ministerstwo wyznań re-
ligijnych i oświecenia publicznego re-
gulaminu t. zw. „małej matury“ dla
absolwentów klas 4 gimnazjów ogólnie
kształcących nowego typu.

Niejasne sformułowanie tych nota-
tek nasuwa przypuszczenie, jakoby
uczniów wszystkich gimnazjów ob-
wiązywał egzamin końcowy, nazywa-
ny przez autorów notatki „małą ma-
turą“.

Ministerstwo WR. i OP. wyjaśnia,
iż w myśl statutu gimnazjów państwo-
wych z 1933 r. świadectwo ukończe-

nia gimnazjum otrzymuje bez jakich-
kolwiek egzaminów każdy uczeń 4 kla-
sy gimnazjum państwowego, posiada-
jący ze wszystkich przedmiotów oceny
roczne co najmniej dostateczne, ta
sama zasada jest stosowana do uc-
niów gimnazjum prywatnych, posiada-
jących uprawnienia gimnazjum pań-
stwowym.

Wspomniany w notatkach egza-
min ukończenia gimnazjum ogólnie-
kształcącego będzie miał miejsce jed-
ynie w stosunku do uczniów gimna-
zjów, nie posiadających uprawnień o-
raz do eksternów.

Wielki plan rozbudowy

potęgi militarnej Japonii

TOKIO, 9. 4. Rząd japoński posta-
nowił przedłożyć nowemu parlamen-
towi wielki plan rozbudowy potęgi pań-
stwa, specjalnie pod względem milita-
rym. Szczegóły planu zostaną opubi-
kowane dopiero po zatwierdzeniu go
przez cesarza.

Plan ten przewiduje podporządko-
wanie całego życia gospodarczego in-
teresom militarnym, oraz mobilizację
sił całego narodu na rzecz „obrony na-
rodowej“. Przewidziane są wielkie
zbrojenia na morzu, lądzie i w powie-
trzu. Przemysł ma być zreorganizowa-
ny w ten sposób, aby odpowiadał inte-
resom militarnym pod każdym wzglę-

dem, w związku z czym wszystkie za-
łady fabryczne będą poddane specja-
lnej kontroli państwowej. Cło na żelazo
i stal ma być zniesione. Cła ochron-
ne będą natomiast wprowadzone na
inne produkty, wyrabiane w kraju.

Drugi rozdział programu rządowe-
go dotyczy reformy administracji pań-
stwowej, reformy ustawy wyborczej i
systemu podatkowo-finansowego.

Trzecia część przewiduje daleko i-
dącą reformę szkolnictwa, która ma
wprowadzić nowy system nauczania,
uwzględniając w znacznym stopniu
wychowanie państwowe i usprawnie-
nie fizyczne.

Blisko 250 tysięcy osób w okresie koronacyjnym przybędzie do Londynu

LONDYN, 12. 4. PAT. „Times“
przeprowadza dziś próbne obliczenia
gości jakich spodziewa się Londyn w
okresie koronacyjnym.

Wedle tego obliczenia do Londynu
przybędzie z poza Wielkiej Brytanii
dla obejrzenia koronacji 227.500 osób,
z tego cudzoziemców z Europy 109 ty-
sięcy, ze Stanów Zjednoczonych 22.500
z innych części świata — 4 tys., Angli-
ków zamieszkałych w tych krajach
przybędzie — 7 tys., z imperium bry-
tyjskiego prawdopodobnie przybędzie
według tych obliczeń z Kanady — 20
tys. osób, z Australii — 20 tys., z No-
wej Zelandii — 5 tys., z Południowej

Afryki — 15 tys., z Indii — 15 tys.,
Irlandii — 12 tys., z Kolonii — 7 tys.

Udany lot Tokio-Londyn

16 000 klm. w ciągu 94 godzin

LONDYN, 9. 4. Samolot japoński
„Boski Wiatr“, pilotowany przez lotni-
ków Masaaki Jimunia i Kenji Tsuka-
gashi przybył w piątek do Londynu i
wylądował na lotnisku Croydon o
godz. 15.30 (w-g czasu lokalnego).

Przebieg Tokio-Londyn, wyno-
szący około 16 tysięcy klm. przebyli

Zabójca kapitanowej skazany na 12 lat więzienia

WARSZAWA, 10. 4. Sąd Okręgo-
wy skazał wczoraj zabójcę kapitano-
wej Heelny Mańko, Stanisława Adol-
fa Albera na 12 lat więzienia.

W motywach tego wyroku sąd u-
znał, że pobudką zbrodni degenerata
była nie tragiczna miłość, lecz obawa,
że kapitanowa, która przejrzała wre-
szcie prawdziwe zamiary Albera, u-
trzymującego z nią romans w celach
zysku, uwolni się od szantażysty. Sąd
podkreślił w wyroku: kaboynstwo,
niezwykły cynizm, komediactwo i a-
społeczne cechy zbrodniarza.

(O procesie tym piszemy obszernie
na str. 2 ej).

Wybory nowego akademika literatury

WARSZAWA, 9. 4. W dn. 10 i 11
bm. odbędą się posiedzenia polskiej
akademii literatury. W dn. 11 bm. od-
będą się wybory nowego akademika.

Gwałtowny spadek franka francuskiego

WARSZAWA, 9. 4. Sensacją dzi-
siejszych zebrań giełd walutowych
był gwałtowny spadek franka francu-
skiego. Jak wiadomo, osłabienie waluty fran-
cuskiej ujawniło się już w później-
szych godzinach w dn. 7 bm. W dniu
wczorajszym zostało ono wyraźnie za-
akceptowane.

Dzisiaj jednak zniżka przybrała
rozmiary rekordowe. Za przykład mo-
ga posłużyć notowania w Londynie.
Wobec wczorajszego kursu zamknię-
cia dewizy na Paryż w wysokości
107.07, notowano dziś przy otwarciu
108.93, o godz. 14-ej zaś już 109.81,
później gdy jeszcze przed trzema
dniami kurs franka był względnie u-
stabilizowany w stosunku do funta
na poziomie zbliżonym do 106.35.

W związku ze spadkiem franka
francuskiego wszystkie dewizy obec-
nie wykazały w Paryżu gwałtowną zwyż-
kę.

W Japonii wyprodukowano rad ze srebra

TOKIO, 9. 4. Agencja Domei do-
nosi, iż instytut badań fizycznych - che-
micznych ogłosił komunikat, w któ-
rym twierdzi, iż udało się w labora-
torium instytutu wyprodukować rad
syntetyczny ze srebra.

Nowe wakacyjne instytuty sztuki

WARSZAWA, 9. 4. Wobec wiel-
kiego zainteresowania, jakie wzbudzi-
ły zeszłoroczny wakacyjny instytut
sztuki, w którym uczestniczyło 120 o-
sób z całego kraju (zgłosiło się ponad
1000) min. WR. i OP. organizuje w
r. b. poza instytutem w Gdyni drugi
instytut wakacyjny w Wiśle. Poza
tym projektowane jest jeszcze otwar-
cie zimą trzeciego instytutu, na Hu-
calszczyźnie.

lotnien bez najmniejszego wypadku
w 94 godzinach i 16 minutach. Przed
wylądowaniem lotnicy okrzyki lotni-
sko 3 razy, po czym gładko opuścili
się na ziemię. Wokół lotniska zebrały
się tłumy ludności, które wznosiły en-
tuzjastyczne okrzyki na cześć lotni-
ków.

Na szpaltach pism

C. P. GOETLU

Prasa w braku poważniejszych zmartwień zajmuje się personalnymi sprawami redakcji „Kuriera Porannego”. A więc krakowski „Głos Narodu” pisze:

„Dzienniki warszawskie donoszą, że redaktor naczelny „Kuriera Porannego” p. Ferdynand Goetel zgłosił w ubiegły poniedziałek rezygnację ze swego stanowiska. Prasa socjalistyczna poświęca temu wydarzeniu wielkie artykuły i gwałtownie atakuje p. Goetla za to, że przesunął na prawo kierunek „Kuriera Porannego”. Przed p. Goetlem „Kurier Poranny” miał charakter wyraźnie faksfrontowy.”

Socjalistyczny „Robotnik” donosi, że w następującej notatce:

„Dowiadujemy się, że redaktor zgłoszony do „Kuriera Porannego” zgłosił w ubiegły poniedziałek rezygnację z zajmowanego stanowiska naczelnego redaktora. Podobne zgłoszenie dymisji nie nastąpiło z własnej inicjatywy p. Goetla.”

„Głos Powszechny”, o którym donoszono, że przestaje wychodzić i który ry na własnej skórze odczuł, jak nie przyjemnie jest pismu, gdy się mieszczą do jego spraw wewnętrznych, tak, nie bacząc na to, pisze o „Kurierze Porannym”:

„Krótkotrwałe urzędowanie pana Goetla wprowadziło zasadnicze zmiany w orientacji politycznej „Kuriera Porannego”.

1) Pan Goetel pomaszewował do „Gazety”, gubiąc po drodze 70 pr. czytelników „Kuriera Porannego”.

2) Powiedział się po stronie gen. Franco. — Jak widać — Franco — wyszedł mu na manko.

A zresztą — łatwiej pisać powieści niż redagować dziennik.”

W ostatnim swym numerze „Głos Powszechny” uderza w ten raczej ciepły:

Prasa wczorajsza doniosła o ustąpieniu p. Goetla ze stanowiska redaktora naczelnego „Kuriera Porannego”. Odetchnęliśmy z ulgą. W ten sposób bowiem literatura polskiej może powrócić „syn matki trawny”, w którego „śmierć” czytelnicy jako złego publicysty nigdy nie chcieli wierzyć.

Ferdynand Goetel wiał jest łagodnego leśu, niż ten, który spotkał Kadena.

Niech nam p. Goetel nie ma za złe tego, co sądzimy o jego zdolnościach publicystycznych. Pan Goetel, doskonały literat wie zapewne jako jeden z „augurów” o tym, że jedną z nieziszczonych marzeń wielkiego pisarza Balzaca było napisanie sztuki teatralnej, która małaby powodzenie na scenie.

Temat w każdym razie nie bardzo budujący.

Z KRAJU

Straszny czyn UMYSŁOWO CHOREGO.

Lecznica dla niezdolnych Żydów „Pomoc lekarska”, przy ul. Grzytowskiej 11 w Warszawie była onegdaj terenem strasznego w skutkach zamachu jednego z chorych na dwóch ordynujących w niej lekarzy. Jeden z pacjentów lecznicy, niejaki Straussmann, zaczął się w korytarzu i nadchodzącemu lekarzowi, dr. Maurycemu Wolffowi chlusił w twarz szklanką napelnioną kwasem siarczanym. Gdy znajdujący się w pobliżu dyrektor lecznicy, dr. Weigenthal pośpieszył napadniętemu z pomocą i chciał obezwładnić szaleńca, ten wyłazł na niego resztką kwasu. Straussmann ujął służbę lecznicy, zaś obu lekarzy, z których dr. Wolff uległ bardzo ciężkim poparzeniom twarzy i oczu, umieszczono w szpitalu. Straussmann osadzony został w lecznicy po dokonaniu podobnego zamachu na własną żonę, którą oblał również kwasem siarczanym.

Cała wieś SPŁONĘŁA.

W Boleszowcach pow. Konarski w powiatu buchł ogromny pożar. Pałacyk cały niemal wieś. Dotychczas spłonęło 23 domów. Pomoc przybyła z Bursztyna: Relatywna, a następnie również ze Stanisławowa.

Zona kapitana w szponach niebieskiego ptaka

Bohater tragicznego romansu przed sądem

Rana nie była śmiertelna.

Ranny — jak się okazało Adolf Alber zeznał, że usiłował popełnić samobójstwo, ponieważ przed dwoma dniami zastrzelił w lesie pod Wieliszewem kapitanową Helenę Mańko, z którą łączył go stosunek miłosny.

Mał kapitanowej Mańko jest chory na gruźlicę kregoslupa i od dwóch lat leży w sanatorium w Zakopanem. Tam też Alber poznał p. Mańkową. Przez jakiś czas mieszkali razem w pensjonacie, oraz w hotelu we Lwowie. Następnie Mańkowa powróciła do domu, do Zegrza. Alber po dążył tam za nią i odwiedzał p. Mańkową. Na przeszkodzie dalszego ich

pożycia stały warunki materialne. Alber nie posiadał żadnego zajęcia ani podstaw egzystencji, o rozwodzie i małżeństwie nie można więc było myśleć.

Nie widząc możliwości dalszego pożycia

kochankowie postanowili popełnić samobójstwo.

W tym celu kapitanowa zabrała mężowi dwa rewolwery. W krytycznym dniu Alber przyjechał do Zegrza zupełnie pijany. Oboje udali się wieczorem do lasu, gdzie Alber wystrzelił 7 krotnie do Mańkowej, przykładając lufę do jej głowy i piersi. Następnie powrócił do Warszawy, tu przenoctował w hotelu, następnego dnia znów upił się i dokonał zamachu samobójczego.

Podczas zeznań oskarżony zdradzał zupełny brak poczucia moralności. O matce zamordowanej kochanki p. Milowiczowej mówił, że ją nienawidził. Dlaczego? Bo zachowanie jej było skandaliczne.

Okazuje się, że gdy kiedyś p. Milowiczowa zastała oskarżonego w sypialni córki,

zareagowała na drastyczną scenę okrzykiem: „Panie, jak pan śmie!”

Krzyczała przy tym, o czym Alber wspomina z niesmakiem.

— Doszło do tego, że musiałem się chować przed nią do szafy, — mówił wręcz z odcieniem oburzenia w głosie. — Kiedyś przez 15 dni przebywałem w Zegrzu u Haluty i

całe godziny spędzałem w owej pięknej szafie,

czekając kiedy p. Milowiczowa pociąży się spać w swoim pokoju.

— Znajdowałem się w fatalnych warunkach materialnych. Nie mogłem stworzyć Helucie żadnej przyszłości. O rozstaniu się nie mogło być mowy, bo trawiła nas gorąca miłość, postanowiliśmy więc wspólnie popełnić samobójstwo. Nieboszczka dążyła do tego, gdyż jej egzystencja w domu była straszna.

— W domu Heluta miała skrytego wroga w osobie matki, bo ciągle się obawiała, że matka zawiadomi Jurka (męża zmarłej kpt. Mańkę).

Nie lepiej mówi Alber o swojej matce:

— Moralnie odpowiedzialna jest za mnie matka. W danym wypadku sam się uczyłem do 1931 roku.

Matka wyrodna była moim nie-szczęściem.

Właśnie myślałem o tym, że powinni ponosić odpowiedzialność ci, na których spada główna wina.

— Co oskarżony robił w domu po ukończeniu nauki?

— Rano nie, po południu miałem wolne. Grałem w football w „Pogoni”, byłem bardzo obiecującym... Z rodziną, która była niekieszona musiałem zerwać.

Badanie świadków wypadło dla oskarżonego na ogół bardzo niekorzystnie. Zostało stwierdzone, że

korzystał on z pieniężnej pomocy nie-szczęsnej kapitanowej,

która nie miała dla siebie nawet na najprymitywniejsze potrzeby, wszystko tracąc na Alberta.

W mowie oskarżycielskiej prokurator powiedział, że kapitanowa Mańkowa zgrzeszyła, przeciw kanonom moralności, przez zbliżenie z Alberem.

Za grzech ten odpokutowała.

Nie przez śmierć, ale przez gehennę, jaką przeszła podczas pożycia z Alberem. To ich pożycie, jako pary kochanków koszmarny ma posmak. Mał leży w sanatorium, unieruchomiony w gipsie, z gruźlicą w kregoslupie, a tymczasem do jego własnego domu zakrada się intruz i utrzymuje stosunek miłosny z żoną. Alber nie jest ofiarą Heleny — jak to usiłuje sugerować, ale przyczyną jej tragedii. W konkluzji prokurator domaga się zastosowania art. 225 par. 1 (zabójstwo z rozmysłem) i

najwyższego wymiaru kary.

Obronę wnoszą adw. Hofmanki-Ostrowski (ojciec).

Wre już praca w Sandomierszczyźnie Budowa szlaków komunikacyjnych

W Sandomierzu rozpoczęte zostały prace wstępne przy obwałowaniu Wisły oraz prace przygotowawcze do podjęcia budowy wielkich zakładów przemysłowych. Do robót tych na skutek zatrudnienia wszystkich miejscowych i okolicznych bezrobotnych

zapośredniczo 500 bezrobotnych z innych terenów woj. kieleckiego.

W dziale elektryfikacji rozpoczęto roboty przy rozbudowie sieci wysokiego napięcia Mościce—Starachowice i Starachowice—Warszawa. Wkrótce też będą podjęte prace przy budowie gazociągu, który prowadzić będzie przez Kolbuszową, Tarnobrzeg, Ostrowiec

do Lubieni, rozciągając się dalej na południe zachodnią i północną. Cbie te wielkie inwestycje

uzbroją centralny okręg przemysłowy w energię opartą o siły wodne

i złoża gazowe południowej Polski. Z tym też projektem wiąże się projekt rozbudowy szlaków komunikacyjnych, gdyż Sandomierz wyznacza punkt węzłowy skrzyżowania między narodowych szlaków komunikacyjnych Białym — Morze Czarne, oraz Praga — Moskwa.

Podjęcia robót w tym zakresie na leży spodziewać się w miarę uzyskania dalszych kredytów.

Uwaga na przejazdach kolejowych Ważne dla woźniców i kierowców

Jak wykazuje statystyka, przeważająca przez Władze kolejowe, ostatnio ujawnił się wzrost ilości wypadków na przejazdach kolejowych, czego przyczyną w większej ilości wypadków jest nieostrożność i nieuwaga użytkownika dróg, zwłaszcza przez prowadzących pojazdy konne.

W związku z powyższym zwracam uwagę na konieczność zachowania we własnym interesie jak najdalej posuniętych środków ostrożności przy przejeżdżaniu torów kolejowych na przejazdach w poziomie szyn, a równocześnie przypominam poniższe rozporządzenie wzywające do przestrzegania jego postanowień.

Starosta:
J. BOXA.

We wspomnianym w piśmie p. starosty rozporządzeniu władze zarządzają, by prowadzący pojazd powinien przy zbliżeniu się do przejazdu kolejowego w poziomie szyn, zmniejszyć szybkość tak, aby

Groźny wybuch gazu W KOŁOMII.

W dniu onegdajszym o godz. 0.12 z rana w przewodach kanałowych przy ul. Legionów w Kołomyi, obok szkoły Pirmowicza, nastąpił gwałtowny wybuch gazu. Gazy rozerwały na przestrzeni 150 metrów w 4 miejscach szyby kanałowe, drugoczę do sześciu 5 centymetrowej grubości rury betonowej. Siła wybuchu była tak znaczna, że powierzeżnia jezdnia została rozerwana, a wyrzucone w górę kamienie wpadły do budynku 7-klasowej szkoły powszechnej im. Pirmowicza.

Wskutek wybuchu 11 osób w szkole i 1 osoba w przyległym budynku wyjechały. Kamienie zraniły lekko 3 uczniów.

Przechodząca opodal kobieta wskutek wstrząsu upadła na ziemię i pod wpływem wrażeń zemdlła, a trzech cyklistów przejeżdżających ulicą Mickiewicza, pospadali z rowerów.

Stwierdzono, że pracujący przy kanałach robotnicy, przed opuszczeniem się do wnętrza, badali, czy w kanałach nie ma gazów kłocznych. W tym więc celu weszli do szyby kanałowej, znajdującej się skrajnie na papieru.

Tymczasem w przewodzie kanałowym znajdował się widocznie gaz palny, który zapaliwszy się, spowodował wybuch.

możli zatrzymać pojazd w każdej chwili przed przejazdem. Pojazd zaprzęgnię powini, przy zbliżeniu się do przejazdu kolejowego w poziomie szyn, jechać stopa.

Przed przejazdami w poziomie szyn, które nie są zamykane rogatkami, prowadzący pojazd powinien, zanim wjedzie na tor kolejowy, upewnić się, czy nie widzi zbliżającego się pociągu, albo czy zbliżania się pociągu nie zapowiadają sygnali świetlne lub dźwiękowe, albo znaki dawane przez służbę kolejową.

Przed przejazdami w poziomie szyn, które nie są zamykane rogatkami, prowadzący pojazd powinien go zatrzymać w odpowiedniej odległości od toru kolejowego, gdy pociąg się zbliża lub gdy sygnali zapowiadają nadejście pociągu, albo gdy służba kolejowa nakazuje zatrzymanie się.

Przed przejazdami, które posiadają rogatki, prowadzący pojazd powinien go zatrzymać, gdy rogatka jest zamknięta, lub gdy się ją zamyka, albo gdy dzwonki ostrzegawcze oznajmniają, że zamknięcie rogatki ma właśnie nastąpić, lub gdy służba kolejowa nakazuje zatrzymanie się przed rogatką.

Prowadzący pojazd powinien zachować szczególną ostrożność przy zbliżaniu się do przejazdów kolejowych w poziomie szyn, jeżeli wskutek mgły lub z innych powodów nie widać toru kolejowego przed przejazdami nie zamykanymi, względnie

Prowadzącemu pojazd nie wolno na rogatkę przed przejazdami zamykanymi przejeżdżać kolejowym w poziomie szyn zatrzymać pojazd, ani wyprzedzać innych pojazdów.

Groźba strajku

TRAMWAJARZY WARSZAWSKICH.

Onegdaj pracownicy dyrekcji tramwajów i autobusów miejskich w Warszawie — przeprowadzili demonstracyjne strajki zarówno w warsztatach jak i w służbie ruchu.

Tramwaje i autobusy w dniu wczorajszym i dzisiejszym wyszły z remis z półgodziowym opóźnieniem

Na terenie warsztatów i poszczególnych remis odbyły się liczne masówki.

Tramwajarze wyciągnęli szereg żądań, grożąc w razie nieuwzględnienia ich, strajkiem okupacyjnym.

Na niebezpiecznej drodze do Madrytu

W pobliżu linii działań wojennych
(Korespondenci specjalnego wysłannika A. T. E.)

Madryt, w kwietniu

Gdy wyjeżdżałem z Warszawy, mówiono, że Madryt będzie ewakuowany. Podobnie informowano mnie w Paryżu, ba — nawet w Barcelonie mówiono mgliście i niepewnie o losach stolicy republiki. Dopiero Walencja, historycznie entuzjastująca się walkami na froncie, dała mi bardziej realny obraz tego, co się dzieje w Madrycie.

W ministerstwie propagandy znajomy urzędnik mówi:

— W sześć godzin powinien pan być na miejscu. Będzie pan jechał znakomitą szosą, jedną z nielicznych, dodatnich pozostałości po niesławnej paniece Primo de Rivera.

— Słyszałem, że na pewnym odcinku szosa ta jest pod ostrzałem po wstańców — delikatnie badam sytuację.

— To głupstwo. Ten kawałek objeżdża się dwudziestoparo-kilometrową, boczną drogą — wyjaśnia urzędnik.

Limuzyna, którą nam ministerstwo spraw zagranicznych przydzieliło, jest wygodna. Cztery osoby, łącznie z szoferem, którego imponujący rewolwer jeszcze bardziej dodaje spokoju, lokują się w niej swobodnie. Mam w kieszeni odpowiednią ilość najrozmaitszych glejtów, a w głowie — chaos, któremu można by dać nazwę: wygląd Madrytu.

Kiedy wyskoczyliśmy z ciemnych uliczek przedmieść i rwiemy gładką, asfaltową szosą między pysznymi sadami pomarańczowymi, wisi nad nami 18-stopniowy „wiosenny” żar.

Kierowca jest pełen radosnej swady. Nie żąda go to, że nie rozumiem hiszpańskiego. Raz po raz zagaduje mnie, opowiada coś barwnie, wesoło, śmieje się imponująco białymi zębami i gna naprzód z szybkością 80 km. na godzinę.

Szosa istotnie jest wyborna. Widać to najlepiej na starannie utrzymanych wirażach, które gwałtownymi spiralami wspinają się na bure szczyty górskie, abyśmy, z ich wysokości mogli spojrzeć na osoblwie łaciastą koldrę, leżącą w dole walencjańskiej równiny. Co pewien czas, krótki przystanek. Milicjanci sprawdzają nasze przepustki. Robią to sumiennie, ale zarazem z dużą dawką łatwowierności, wystarcza im bowiem dokument pierwszej osoby, czy szofera, innej najeczęściej nie sprawdzają, chyba że jacyś specjaliści gorliwiecy.

Powoli zapada mrok. Trzystupięćdziesięcio-kilometrowa przestrzeń między Walencją a Madrytem, kurzy się coraz gwałtowniej. Prawie nie zwalniając tempa, auto przemyka w jazgocie klaksonów przez „puebla”, gdzie prawie każdy człowiek szwenda się ze strzelbą w dłoni, gdzie plakatów tyleż co w wielkich miastach, gdzie w tragicznym milczeniu sterzą osmołone mury kościelne,

a czarno-czerwony najeczęściej, znak stwierdza, że tu rządzi F. A. I.

Nie bardzo wiem z czego żyją i co robią ludzie w tych wsiach i miasteczkach. Ci którzy sterzą pod murami glimanych lepiarek, którzy leniwie odwracają głowy na głos samochodowego klaksonu i ci, którzy witają nas i żegnają w przydrożnych „wentach” sakramentainymi: „salut!”

Więc też widać biedę, czarną biedę, której chyba szybko nie wprą z półwyspu Iberyjskiego najliberalniejszą chociażby reformę. Jedyna nieczątko Zachodu, to — stacje benzynowe. Niby współczesne świątki, sterzą czerwone pompy w każdej prawie najbardziej wiosecznej. Że bez benzyny, to mniejsza, ale są...

W Tarancie wielka stacja benzynowa, tłok maszyn, trzeba długo czekać na gazolinę, ale to daje okazję do rozprostowania nóg. Kiedy wyjeżdżamy z „puebla” mijamy pierwszy znak bliskości wojny —

wysoką barykadę z worków z piaskiem i kamiennych głazów.

Dwaj milicjanci o niewidzialnych w mroku twarzach, żegnając nas nieodownym „salut!” nie zapominają dodać, że będzie bardzo wskazane jeśli zgasiimy światła. Noc jest ciemna, da idealnie widna, szosa leży przed nami doskonale widoczna, a przecież — robi się trochę niewyraźnie.

Znowu czarne zwaliska „puebla”. Stąd mamy zboczyć, bowiem właśnie ten odcinek prosto biegnący szosy jest pod ostrzałem baterii powstańców. Na granicy zatrzymują nas dwaj wojskowi motocykliści. Tłumaczą coś żywo kierowcy. Okazuje się, że boczna droga jest równie niebezpieczna, bo przed kilkunastu minutami pojawiły się nad nią samoloty nieprzyjacielskie...

Motocykliści są wyraźnie wystraszeni i życzliwie radzą nam, abyśmy zostali w miasteczku, gdzie co najmniej rozlokował się

szpital jednej ze sławnych „międzynarodowych brygad”.

Nie, nie zostaniemy. Będziemy jechali dalej. Przemykamy mrocznymi uliczkami „puebla”, między przylotami do murów domostw opustoszałych „kamieniami”, czy ambulansami Czerwonego Krzyża. Podobno na wypadek bombardowania, takie przytu-

lenie do ściany domu jest najlepszym schronieniem.

Na szosie czernieje „kamion”. Światło przesącza się przez niedomknięte drzwi „wentu”. Wchodzimy tam. W szarej kurzawie papierosowe go dymu, z trudem wzrok wylawia kilkanaście postaci w mundurach khaki, bez jakichkolwiek odznak. To żołnierze „międzynarodowej brygady”. Nasza towarzyszka wypytuje ich o drogę po hiszpańsku. Odpowiadają niedokładnie. Znacznie łatwiej idzie, kiedy zaczynamy mówić z nimi po niemiecku. Informują nas dokładnie życzliwie, tłumacząc najdrobniejsze szczegóły marszruty.

Przy okazji dowiaduję się, że front ten prawdziwy, oddalony jest zaledwie o pięć kilometrów od nas. Pytam kłępego chłopca o czerwonym zarębie, czy widział przelatujące samoloty nieprzyjacielskie? Widzieć nie widział, ale słyszał. Cóż go to zresztą może obchodzić.

Tyle samolotów krążyło nad nim i tu i we Francji podczas wojny światowej.

Jeden mniej, jeden więcej. Odprowadzają nas potym gromadą do aut, życząc szczęśliwego dojazdu do Madrytu i... znowu jedziemy.

Przez wsie, które przypominają dekoracje do któregoś tam aktu „Car-

WYSTĘPY CHÓRU JUGOSŁOWIAŃSKIEGO W POLSCE.

Do Polski przybył na tournée artystyczne sławny chór jugosłowiański „Obilić”. Chór ten wystąpił jako w pierwszym mieście polskim, w teatrze w Katowicach, zdobywając sobie uzna nie publiczności i krytyki.

Na zdjęciu nasz chór jugosłowiański „Obilić” na scenie teatru katowickiego.

Przeciw paskarstwu i spekulacji Zadania komisji kontroli cen

Pół roku temu (ściślej: z końcem października 1936 r.), tona cynku kosztowała u nas 560 złotych. Przed kwartałem (w styczniu) już 674 zł. Obecnie cena tony cynku wynosi 885 zł...

Z 560 zł. na 885 zł. w ciągu niespełna półrocza!

Oto wymowny przykład kalkulacji przykład nieprzytomnego wprost śrubowania cen w górę, rozpętywania orgii drożyznianej.

Kartel cynkowy został rozwiązany. Opinia publiczna w kraju przyjmuje fakt ten niewątpliwie z wielką ulgą i zadowoleniem.

Zagadnienie walki z drożyzną zostało ostatnio przez rząd ujęte na szerokiej płaszczyźnie. Rada ministrów uchwaliła powołanie komisji kontroli cen o bardzo wielkim zasięgu uprawnień. Zadaniem komisji będzie skoordynowanie działalności wszystkich działów administracji państwowej,

wszystkich ministerstw i urzędów. by rząd mógł wyzyskać szereg uprawnień, jakie mu przysługują w zakresie regulowania cen.

Doceniając olbrzymią wagę zagadnienia cen, rząd równocześnie z usta-

nowieniem komisji kontrolnej wydał już szereg bardzo głęboko w życie gospodarcze sięgających zarządzeń.

Jedno z najważniejszych dotyczy cen zbóż. Niewątpliwie wyższe tych cen — po szeregu lat katastrofalnej zniżki, która postawiła pod znakiem zapytania rentowność warsztatów rolnych — była koniecznością, jeśli chłop miał wyjść ze stanu nędzy i stać się odbiorcą wyrobów przemysłu.

Jednak również i podrożenie produktów rolnych musi mieć pewne, gospodarcze uzasadnienie — granice — a przede wszystkim niemożliwe byłoby ogalanie kraju ze zbóż, wysyłanych za granicę dla celów spekulacyjnych. I dlatego też musiał rząd wstrzymać wywóz zbóż poza granicę kraju, a zarazem dopuścić wwóz paszy, celem zmniejszenia spasilania inwentarza zwierząt. Zarządzenia te niewątpliwie za hamują dalszą wyżkę cen zbóż na rynku wewnętrznym, a zarazem — wyżkę cen płodów hodowlanych wsi.

Nie jest to walka z gospodarczo uzasadnionym poziomem cen, ani walka z godziwym zyskiem. Jest to natomiast zdecydowany odpór, dany paskarstwu i spekulacji.

men, przez miasteczka prawa i czyste, błędzimy uliczkami tak wąskimi, że zdaje się auto nie prześlizgnie się przez nie. Od ścian domostw, szumem zbudzone, odrywają się czarne, ludzkie sylwetki, wołają do nas „salut!” i zrywają wsiaką w mrok.

Na pograniczu wioski, przez którą mieliśmy przejechać, zdaleka już pod niesionym karabin milicjantów każe zwolnić bieg. Tym razem nie pyta o przepustkę. Równym się głosem opowiada, że przed chwilą przeleciały nad wsią trzy aparaty nieprzyjacielskie. Rzuciły podobno dwie bomby i strzelały z karabinów maszynowych do przejeżdżających „kamionów”.

Czy trafiły? Bodajże nie. Rolę się nieco łżej, ale właśnie w tej chwili — z nieba nabitego srebrnymi błyskami gwiazd

spada na nas brzęczenie olbrzymiego, niewidzialnego komara.

Dalekie jest, a przecież diabelnie wyraźne i denerwujące, tym bardziej, że przerywa je dwukrotnie charakterystyczny, drewniany odgłos wybuchających bomb. Z niespodziewaną szybkością szofer przytula maszynę do muru jednopiętrowego, młocącego domu. Wyskakujemy z wozu. Teraz oczy wszystkich utkwily w przestworzu, pilnie szukając czarnych sylwetek.

Nie nie widać, a brzęczenie potężniejsze!

Drzwi i okna domu zabite są „na mur” deskami. Zresztą, ta „kurza stopka” nie bardzo mogłaby zapewnić bezpieczeństwo. Brzęczenie jest coraz bliższe, już przemieniło się w niemal dotykany warkot. Wszyscy, nie wyłączając milicjanta, walimy się do przydrożnego rowu. Chyba nas „tamer” nie zobaczają...

Znowu, tym razem bardzo blisko, huk detonacji. Gdyby chociaż można było zobaczyć przeciwnika, gdyby za czerniał między gwiazdami. Nie. Wracamy tylko do ciszy, to znowu głuchnie, jakby ujadł zaciekle.

Stopniowo cichnie to ujadanie, już nawet nie słychać brzęczenia. Tylko jeszcze dwukrotnie grozi detonacją zrzuconych bomb.

Chyba można jechać dalej.

Niestety, szofer oponuje. Jest nieprawdopodobnie wystraszony. Namowy nasze trafiają w próżnię. Decyduje się dopiero wtedy, gdy proponujemy mu, żeby pozostał we wsi do rana, a maszynę poprowadzić sam. To go dopinguje. Jedziemy, zatrzymując się przewrotnie o kilka metrów i nadsłuchując. Ale jak na zbój szoferowi, cisza aż podzwania. Nawet drzewa przestały szeleścić.

Nie zwalniamy biegu, mijamy miasto starych i pięknych kościołów — Alcala. Chyba śpią w nim wszyscy, a jeśli nawet nie, to trwożliwie śpią sere, bo oczy aż do bólu wypatrują niebezpieczeństwo, dokładnie rozglądając się po okolicy. Odsłonięte są okna, a my tylko narazie się i tniemy gen. Franco, ale również milicjantom, którzy, wężąc wszędzie szpiegów. Śpi więc Alcala i tylko posterunki opowiadają nam że samoloty nieprzyjacielskie usiłowały zbombardować miejscową prochownię.

P. premier gen. Sławoj-Składkowski w Zagłębiu

Zwiedzał urzędy gminne, magistraty, roboty publiczne

Wczoraj do Zagłębia przybył od strony Katowic p. premier gen. Sławoj-Składkowski w towarzystwie p. wojewody Dziadosza, nac. woj. Funduszu Pracy p. Piwońskiego, nac. wydziału przemysłowego p. Zagrodzkiego, nac. wydziału budowlanego inż. Kruga oraz swego osobistego sekretarza.

Na granicy powiatu powitał p. wojewodę p. starosta Boxa, który towarzyszył dostojnemu gościowi przez cały czas jego pobytu w Zagłębiu.

W NIWCE I W MACZKACH.

Już o g. 8 rano pan premier wraz z towarzyszącymi mu osobami przybył do urzędu gminnego w Nivce, gdzie wszelkich informacji, dotyczących tej gminy udzielał mu wójt p. Trzmiel. Pan premier zapoznał się z budżetem gminy, rozmawiał z interesantami. Za poznawał się ze stanem bezrobocia i dożywianiem dzieci w szkołach. Szczególną uwagę zwrócił na fakt przynależności pobliskiego Jezora do oddalonej gminy Jaworzno, choć mieszkańcy Jezora mają zaledwie 10 minut drogi do gminy Nivka. Potrzeba zmiany granic gminy została panu premierowi przedstawiona z prośbą o uwzględnienie tej sprawy.

W Nivce złożył p. premier na bezrobotnych 200 zł.

Z Nivki p. premier udał się do Maczek, wdając się po drodze w rozmowy z bezrobotnymi i dopytując się ich, jak sobie radzą.

Podczas godzinnego przebywania w maczkowskich państwowych zakładach wodociągowych p. premier zwiedził urządzenia wodociągowe.

W SOSNOWCU.

Z Maczek p. premier przybył do Sosnowca, gdzie po odbytej z p. prezydentem Kaczkowskim konferencji o sprawach miasta, po zapoznaniu się z budżetem zwiedzał roboty miejskie. Zwiedzono więc roboty na ul. Małachowskiego, dawniej Fabrycznej, przy której mieszkał przed laty obecny premier a dawniej lekarz w Sosnowcu.

Zwiedził też p. premier budującą się szkołę przy ul. Suchej.

Nie dość tego p. premier udawał się nawet na roboty prywatne (dom Tropauera róg Małachowskiego i Pieckiego) gdzie rozmawiał z murarzem, dopytując się o warunki pracy, dlaczego strajkowali i co uzyskali.

W Sosnowcu p. premier bawił pół tery godziny. Z prawdziwym uznaniem, oglądając stare dawniej znane kąt, wyrażał się o wielkich zmianach w Sosnowcu. Powiedział, że trzeba nie być w jakimś środowisku przez wiele lat, żeby potem zobaczyć, jak szybko się Polska rozwija, jak szybko idziemy ku odbudowie.

W Sosnowcu ofiarował p. premier na bezrobotnych 500 zł.

W BĘDZINIE.

Także Będzin, który p. premier znał z dawnych czasów, wywołał w do stojącym gościu mile zdziwienie zmianami, jakie zaszły w tym mieście.

Po konferencji w magistracie p. premier w towarzystwie prezydenta Izydorezyka

udał się na zwiedzanie robót miejskich.

Zainteresował się więc przede wszystkim robotami przy przebudowie ul. Małachowskiego.

Tu wdał się w rozmowę z robotnikami, zapytywał się o zarobki i o jak dawna są zatrudnieni.

Bardzo się spodobał p. premierowi skwer na placu 3-go Maja, naprzeciw gmachu starostwa. Zwrócił tylko uwagę, że mało drzewek. Wyjaśniono p. premierowi, że jest to plac parafialny i że władze kościelne obawiają się, aby gęste zadrzewienie nie ułatwiało przebywania na skwerku osób niepożądanych.

P. premier doskonale sobie przypomniał, że w dawnych czasach tam, gdzie dziś ładny skwer, było śmietnisko.

Na bezrobotnych Będzina złożył p. premier zł. 300.

Podczas pobytu w Będzinie zameldował się p. premierowi Komendant pow. p. kom. Ciesielski.

Bardzo zadowolony z pobytu w Zagłębiu, p. premier około godz. 1-oj odjechał w stronę powiatu zawierciańskiego, odprowadzony do granicy powiatu przez p. starostę Boxę.

Z Będzina p. premier wyjechał do Zawiercia, gdzie odbył konferencję z miejscowymi władzami, a następnie odjechał do Częstochowy.

***

Celem inspekcji p. premiera było zapoznanie się z gospodarką samorządów w Zagłębiu, w szczególności zaś z tym, co się robi dla zatrudnienia bezrobotnych.

Podczas konferencji z przedstawicielami

ejalami władz samorządowych p. premier bardzo szczegółowo i dokładnie zapoznawał się z budżetami. Informowanie się p. premiera co do różnych spraw, jak i badanie postępowania władz miejscowych szło najwyraźniej w tym kierunku,

by się przekonać, czy rozporządzenia p. premiera znajdują w podległych mu urzędach rezonans, czy wprowadzane są w życie w całej rozeigłowości i czy dają pożądany efekt.

Wysłę p. premiera gen. dr. Sławoja-Składkowskiego w Zagłębiu świadczyć może i o tym, że Zagłębie nie jest obojętne władzom centralnym, jak to się nam może czasem zdawać w chwilach rozgoryczenia i że przecież pamiętają o nas.

Może też z czasem będzie z tego jaka korzyść dla Zagłębia.

Wrażenia z pierwszego pokazu „Ty, co w Ostrej świecisz Bramie“

Produkcja polska rozwija się naprawdę z dnia na dzień, ale może się pochwałać tylko niewielką ilością filmów, które z miejsca zwyciężają publiczność. Udało się to bowiem tylko takim filmom, z których emanuje głębsza myśl, i które dzięki temu odrazu chwytają widza za serce i budzą jego entuzjazm.

Takim właśnie filmem, do którego widz odnosi się jak do czegoś najdroższego, jak do własnego przeżycia, jest

„Ty, co w Ostrej świecisz Bramie...“ w reżyserii Jana Nowiny-Przytylskiego. Takie właśnie wrażenie odciesli ci najwybitniejsi przedstawiciele wiedzy i sztuki, którzy zostali zaproszeni na pokaz tego piękne obrazu. Głębokie, wewnętrzne piękno promieniuje w oczach bardziej wrażliwych widzów. Z niezmiernym napięciem przyglądali się luminarze naszej sztuki dziejom bohatera (Cytulski), o którego duszę walczy piękna, zła kobieta (Zelichowska) z jego narzeczoną (Bogda), która w tej właśnie walce ucieka się do skutecznej pomocy Matki Boskiej Gostrobamskiej. W chwili, gdy następuje przemiana duchowa w duszy demonicznej kobiety pod wpływem modłów klęczących w Ostrej Bramie tłumów, widzowie trwają w stanie głębokiej egzaltacji.

Już dziś można śmiało powiedzieć na podstawie wrażenia, jakie uczynił na ciele naszego społeczeństwa pierwszy pokaz tego obrazu, że jest on rewelacją ar-

tystyczną najwyższej klasy. Należy stwierdzić przy tym, że jest to zasługa nie tylko pięknego scenariusza, nietylko przejmującej gry takich aktorów, jak poza wymienionymi wyżej: Junczy Słepkowski, Trapszo, Kuziakowicz, Siebicki, Świerczewskiej, Jasińskiej i innych, ale przede wszystkim podniosłej atmosfery i głębokiej siły dramatycznej tego przepięknego filmu.

K. Z.

Jedyna droga
DO RACJONALNEGO
KONSERWOWANIA OBUWIA

Świetlica strzelecka-ośrodkiem skupienia dzielnic robotniczej w Sosnowcu

Ruch strzelecki w powiecie stopniowo przenika do miast, wsi, skupisk robotniczych zyskując licznych zwolenników i poparcie. W okresie ostatnich lat na terenie Sosnowca, zaobserwować można silny rozwój placówek strzeleckich, powstałych w poszczególnych dzielnicach miasta. W kilkunastu świetlicach młodzież zdobywa wiedzę o obowiązkach obywatela, wojskowe przeszkolenie, zaprawia się do służby w armii i na odcinku społecznym.

Ostatnio oddział Huty „Katarzyna“ w sporządzonych sprawozdaniach wykazał osiągnięte wyniki w przeciągu dwóch lat, oparte na zbiorowym wysiłku i własnych siłach.

W stosunkowo krótkim czasie jest w posiadaniu obszernej i wyposażonej świetlicy, wybudowanej według projektu i pod kierownictwem komendanta W. Brzozowskiego, krytej strzelnicy małokalibrowej, zorganizowanych sekcji scenicznej, symfonicznej, chóru, ping-pongowej kompletnej mundurów, sprzętu świetlicowego i sportowego, wyszkolonej kadry kierowniczej i instruktorskiej.

W ocenie działalności przedstawicieli powiatu podokręgowy Z. Nowara, J. Placek oraz zebrani wyrazili po dziękowanie za dotychczasowe prace

zarządowi z prezesem inż. M. Ligenzą niezmordowanemu komendantowi W. Brzozowskiemu, strzelcom ćwiczącym podkreślając wydatną pomoc ze strony p. dyrektora W. Bielickiego, wiceprezesa J. Chelmińskiego, urzędników i załogi Huty „Katarzyna“, członków współdziałających, dzięki której oddział mógł zrealizować szereg zamierzeń.

Kilkaset godzin pracy murarskiej przy budowie strzelnicy małokalibrowej ojca strzelca W. Rosikonina oraz godziny członków i sympatyków są wyrazem głębokiego poczucia obywatelskiego w złożeniu ofiary na cele obrony narodowej.

W głosowaniu zostali wybrani przez akklamację do zarządu: inż. M. Ligenza prezes ppor. rez. W. Brzozowski komendant, J. Chelmiński wiceprezes, E. Czekaj, B. Szewczyk, W. Wieniewski, E. Skrzek, B. Bech, Ziolkowski, A. Wolny, E. Ochman, W. Rosikon, do komisji rewizyjnej inż. W. Dorosz, L. Gertler i W. Solarz.

W zamierzeniach na rok bieżący przewidziane jest rozszerzenie prac wyszkoleniowych, kulturalno-oświatowych, zorganizowanie orkiestry dętej, budowa boiska sportowego i podniesienie stanu gospodarczego oddziału.

DRZAZGL.

POLEMIKA

Od pewnego czasu na szpaltach pism miejscowych, nie wyłączając i „Expressu Zagłębia“, odbywa się bardzo żywa polemika na temat działalności społecznej pracowników Zakładów Modrzejowskich z jednej strony i Gwarectwa hr. Renard z drugiej strony. Właśnie onegdaj zamieścił my list od pracowników tego Gwarectwa pt. „O szlachetną rywalizację społeczną“.

Obecnie otrzymujemy odpowiedź z Zakładów Modrzejowskich. Myślę, że przewodnią tej odpowiedzi jest to, że nie należy się przechwalać ze swych prac społecznych. Zwrócono też uwagę, że właściwą skromną żołnierską odpowiedź dali panowie pracownicy walcownicy Renard na Dębowej Górze, gdzie dnia 8 bm. odbyło się zebranie organizacyjne i powstał nowy oddział Związku Strzeleckiego.

Pragnęlibyśmy jednak bardzo, aby ta polemika, choć w szlachetnych prawadach intencji, już się nie przedłużała, niewątpliwie bowiem po obu stronach jest dobra wola w miarę silnego służenia Ojczyźnie. Jeżeli jeden wieciej, inny mniej daje, albo gdy jeden daje na taką organizację, a inny na inną, lecz równie pożyteczną, to nie jest to powód do coraz ostrzejszej wymiany zdań i to publicznie, co przecież może zaszkodzić dobrej sprawie.

Trzymajmy się więc lepiej starej zasady: — Rób każdy w swoim kółku, co każe duch Boży, a całość sama się złoży“.

— o —

Przy głośniku

POLSKI STRAUSS — LEOPOLD LEWANDOWSKI.

Starsze pokolenie pamięta jeszcze dobrze kim był Leopold Lewandowski. Nie było jednego balu, jednego festynu w Warszawie w końcu ubiegłego stulecia, bez orkiestry Lewandowskiego. Tak, jak Strauss w Wiedniu, tak Lewandowski w Warszawie, był osobistością popularną, otaczaną sympatią i serdecznością. Widywano go na czele swej orkiestry czy też dyrygującego w Teatrze Rozmaitości, na sali balowej w eleganckich podmiejskich lokalach, lub ogródkach odwiedzanych przez wielobarwny świat Warszawy, zwanej wówczas „małym Paryżem“. Temu to polskiemu Straussowi poświęca Polskie Radio audycję dziś o godz. 19³⁰.

— o —

Odpowiedź Redakcji

P. „Zainteresowana“ ze Strzemieszyc. Zarządzenie o którym Pani pisze, dotyczy egzaminów ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego nowego typu. Podanie o dopuszczenie do tego egzaminu na leży złożyć do kuratorium krakowskiego wraz z wymaganymi załącznikami w terminie do dnia 15 kwietnia.

Wyrazy o które Pani zapytuje, znaczą a) absolwent — kończący szkołę b) samouk — człowiek, który uczy się czegoś lub nauczył sam, bez pomocy nauczyciela c) ekstern — uczeń z poza szkoły, składający egzamin, sentymentalny — przesadnie czuły, mechanika — nauka o budowie maszyn, komercyjny — handlowy, agresywny — zaczepny, inklinacje — skłonności, intuicja — przeczuć, ignorancja — nieuctwo.

— o —

Dobry żart

ROMANTYCZNY KOCHANEK.

Ona: — Pokazałam ojcu wiersz, który resz napisał na moją cześć.

On: — Na prawdę? No i co ona na to

Ono: — Był zachwycony. Powiedział — przynajmniej dobrze, że nie jest poetą!

ZŁOSLIWOŚĆ.

Słynny aktor stołeczny S nie jest już pierwszej młodości i fryzura jego zaczyna się mocno przerzedzać. Pewnego razu zwraca się do niego fryzjer:

— Mistrzu! zaczyna łysieć! Czy mistrzu! próbował naszego świetnego preparatu „Perfekta“?

— Nie — odpowiedział aktor. — Włosy same zaczęły mi wypadać!

Zamachy petardowe na sklepy żydowskie

Rozprawa sądowa potrwa trzy dni

Z wielkim zainteresowaniem rozpoczął się wczoraj w Sądzie Okręgowym w Sosnowcu proces przeciwko 9-ciu mieszkańcom Sosnowca, członkom organizacji terrorystycznej, oskarżonym o dokonywanie w ub. roku zamachów bombowych i petardowych na obiekty żydowskie, podpalań przedsiębiorstw i wystaw sklepowych żydowskich przy pomocy fosforu, oblewania przechodniom ubrań i futer żrącymi płynami etc.

Akcyja ta nabrała swego czasu wielkiego rozgłosu zwłaszcza, że podczas dokonywanych zamachów nie obyło się bez ofiar w ludziach.

Oskarżeni stawili się na rozprawę wszyscy i przed zajęciem ław oskarżonych powitali podniesieniem ręki licznych wśród audytorium znajomych i sympatyków.

W pierwszym dniu procesu pod przewodnictwem sędziego okręgowego p. Jerzego Michalskiego, sąd po odczytaniu oskarżenia, przesłuchał oskarżonych z osk. Józefem Hincingiem na czele.

Główny oskarżony Hincingier przyznał, iż

— ZA ZŁOŻONE ZŁ. 100 na rzecz Chrześcijańskiej Kasy Bezprocentowej w Sosnowcu przez dzieci JWPani Marii Kraupe z okazji Jej imienin, zarząd Kasy Bezprocentowej składa serdeczne „Bóg zapłać“.

— OFIARA. „Pan inż. H. Tomanek, opuszczając Sosnowiec, złożył na cele Komitetu Ratunkowego przy kop. Hr. Renard zł. 100 (sto) zamiast pożegnania p. Kolegów i Pracowników kopalni Gwarectwa Hr. Renard“.

— KONCERCI W SOSNOWCU. W niedzielę 11 bm. o godz. 17 w sali gimnazjum im. Staszcza w Sosnowcu odbędzie się koncert zorganizowany przez gimnazjum im. St. Wyspiańskiego z udziałem artystów. Dochód z koncertu przeznaczony zostanie na pomoc najbardziej potrzebującym uczniom gimnazjum. Ceny biletów niskie.

— ZE ZW. CZELADZI RZEMIEŚNICZEJ. Zawiadamia się wszystkich czeladników dyplomowanych i niedyplomowanych, że w niedzielę dnia 11 kwietnia 1937 r. o godzinie 10 rano w lokalu Twa Rzemieślniczego w Będzinie ul. Małachowskiego 19 odbędzie się organizacyjno zebranie oddziału Związku Czelaźni Rzemieślniczej Chrześcijańskiej. — Ponieważ na zebraniu omawiane będą bardzo ważne sprawy wszyscy zainteresowani proszeni są o konieczne i punktualne przybycie.

był kierownikiem placówki Stronnictwa Narodowego na Środuli w Sosnowcu

oraz że posiadał sześć petard, które wobec spodziewanych w ub. roku ekscesów 1-majowych, miały służyć do obrony lokalu placówki. Drugi z kolei oskarżony — Henryk Zawadzki, nie przyznał się również do winy, składając bardzo skąpe wyjaśnienia. Jak wynika z treści aktu oskarżenia, jest on tym, który przy pomocy fosforu usiłował wzniecić pożar w kinie „Palace“ w Sosnowcu.

Kolejny oskarżony Bogusław Gładniewicz przyznał jedynie fakt, iż otulymał materiał wybuchowy od jakiegoś śluzaka. Sporządziwszy kilka petard, oddał je — jak twierdzi — esk. Hincingerowi, który je miał zniszczyć rzucając do Przemszy. Pozosta

li oskarżeni Stanisław Śmieszek, Michał Cieślak, Florian Karoliński, Tadeusz Fularski, Eugeniusz Ciesielski i Stefan Wojciechowski

nie przyznali się do należenia do organizacji terrorystycznej, jak również do zarzucanych im czynów z wyjątkiem Cieślaka, który nie zaprzeczył, że był w posiadaniu strzykawki służącej do oblewania przechodniom ubrań kwasami.

Wobec wielkiej ilości wezwanych świadków, rozprawa potrwa 3 dni

Oskarżonych bronią: mec. Borowski z Warszawy oraz miejscowi adwokaci pp. Sokółski, Kozarski, Płodowski, Ap. Zaremba, Lesiewicz i kilku innych. Oskarża więc prokurator Dryjski.

W dniu dzisiejszym sąd zbada pierwszą grupę świadków oskarżenia.

Dobre słowo, dobra rada

Zona niegospodarna

Szanowny Panie! Czytając z prawdziwym zainteresowaniem odpowiedzi Pana na różne listy, pozwalam sobie i ja do Pana list wystosować.

Proszę Pana, jestem od trzech lat żoną ty. Żona jest kobietą miłą, ale ma jedną straszną wadę: oto nie potrafi gospodarzyć. Ja jestem ślusarzem i nawet nieźle zarabiam, ale co pieniądze do domu przyniosę, to one gdzieś znikają.

Przez pierwsze parę dni wszystkiego w domu jest pod dostatkiem, a później trzeba brać żywność w sklepie na kredyt. Dziecko w podartej koszulce, a ja jem suchy chleb. Prosiłem, groziłem — nie nie pomaga. Czarna mnie rozpacz przez to ogarnia, bo nie wiem, jak sobie poradzić.

W. R.

Drogi Panie! Do prowadzenia gospodarstwa domowego trzeba mieć takie same zdolności, jak do każdej innej pracy. Pan jest rzemieślnikiem i wie Pan, że ślusarz ślusarzowi nierówny. To samo jest i z gospodyniami domu. Nie ma w tym złej woli, ale poprostu żona Pana nie wie, jak zarządzać męzkowskimi pieniędzmi, aby nie tylko wystarczało ich od wyplaty do wypłaty, ale by też coś nie coś zaoszczędzić, bo i o przyszłości pamiętać trzeba.

Nie ma jednak na świecie takiej trudnej sztuki, której by człowiek przy dobrej woli nie mógł się choćby tylko jako tako nauczyć.

Prowadzenia gospodarstwa domowego nawet w takich skromnych rozmiarach, jakie jest w domu Pana, można się nauczyć, tak samo, jak się można nauczyć każdego innego zawodu.

Doraźnym lekarstwem na nieład w Waszym gospodarstwie byłoby zaprowadzenie rachunkowości. Chodzi o to niawicie, że Pan kategorycznie zażądał od żony zapisywania do specjalnego zeszytu codziennie każdego choćby najdrobniejszego wydatku. I codziennie niech Pan sprawdza ten rachunek i stan Waszej kasy.

Okaze się w pierwszych dniach miesiąca, gdy są pieniądze, wydatki będą bardzo duże, a potem coraz mniejsze. Żona naocznie się przekona, jak duże są te przeszkoki. Zresztą już sama konieczność zapisywania rozchodów powstrzyma ją od dokonywania wydatków zbędnych niepotrzebnych.

Jeżeli tylko się naprawdę kochacie i macie to siebie nawzajem zaufanie to za prowadzenie ładu w gospodarstwie domowym nie będzie trudnością nie do pokonania.

MIKOŁAJ DOŚWIADCZYŃSKI.

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Sobota 10 kwietnia.
6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“
7.00 Gimnastyka. 7.50 Muzyka z płyt. 7.55 Progr. lokalne. 8.00 Audycja dla szkół. 11.50 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Koncert ork. 12.40 Dziennik południowy. 12.50 Programy lokalne. 15.00 Wiadomości gospodarcze 15.15 Programy lokalne. 16.20 Kwiecień pogadanka. 16.30 Pieśni polskie chóru Hasło. 17.00 Wiosna miejskich ludzi. 17.50 Książka i wiedza. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.15 Wiadomości gospodarcze. 18.15 Programy lokalne. 18.15 Wesołe wspomnienia. 17.00 Koncert solistów. 17.50 Przegląd wydawnictw. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.15 Wiadomości sportowe. 18.25 Programy lokalne. 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 Audycja dla Polaków zagranicą. 19.30. Koncert 20.20 Nowości literackie 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka. 21.00 Koncert mieszany. 22.00 Wesoła Syrena. 22.50 Muzyka taneczna. 23.30 Programy lokalne.

KATOWICE.

Sobota 10 kwietnia.
6.00 Sygnał czasu i pieśń poranna. 6.05 Muzyka lekka. 7.25 Wiadomości bieżące. 7.30 Płyty. 12.03 Koncert symfoniczny. 13.00 Koncert żytych. 13.15 Płyty. 15.15 Muzyka lekka. 15.40 Płyty. 18.25 Audycja dla dzieci. 19.45 Program taneczny.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Niedziela 11 kwietnia.
8.00 Sygnał czasu 8.03 Gazetka rolnicza 8.21 Programy lokalne 8.30 Dziennik poranny. 9.00 Nabożeństwo. 10.45 Programy lokalne. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Poranek muzyczny. 10.00 Uroczystość rozdania nagród uczestnikom biegu Polskiego Radia. 14.20 14.50 Wesoła mazurskie. 15.15 Zespół harmonistów. 15.30 Audycja dla wsi. 16.00 Programy lokalne. 16.30 Teatr. Wyobraźni. 17.00 Podwieczorek przy miłokrocie. 17.55 Pogadanka aktualna. 19.00 Szkice literackie. 19.15 Programy lokalne. 20.20 Wiadomości sportowe. 20.40 Przegląd polityczny. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 Żółty Mops komedia muzyczna. 21.40 Pieśni węgierskie. 22.10 Orkiestra wileńska. 23.00 Programy lokalne.

BOLE reumatyczne i artretyczne
NAJWIĘCEJ DOKUŻAJĄ PODCZAS ZIMNY I NIEPOGODY

OSMOGEN
GASECKIEGO

MAŚC PRZECIW REUMATYCZNA
PŁYN PRZECIWREUMATYCZNY
DO KAPIELI, OSMOGEN

KOJA TE BOLE

Ofiary

złożona w administracji „Ewresu“
Bezimiennie złożono na bezrobotnych zł. 5, jako karę wyznaczoną przez komisarjat.

Antoni Marczyński

Artystka i gajowy

Powieść filmowa

Udźił się wspaniale wypoczęty i z najlepszymi myślami. To, że go okradziono wczoraj, że pozostał bez grosza przy duszy, nie psuło mu humoru ani trochę. Cóż znaczy marne 26 złotych, wobec zaliczki, jaką dzisiaj otrzyma przy podpisaniu kontraktu z wytwórnią filmową, albo wobec sum, jakie będzie zarabiał w nowym swoim zawodzie; tyle, co kropla w morzu, a choćby w stawie.

W świetnym nastroju wstał z łóżka i zaczął się golić, przyspiwując sobie z takim temperamentem, że zaczął się brzytwą paskudnie. Zaniechał więc ryzykownych produkcji wokalnych, a zamiast tego zabrał się do układania w myśli listu, jaki zamierzał wysłać do żony natychmiast po zawarciu umowy z panem Światopełkiem Schluss-Konieczpolskim.

— Trapi się tam biedactwo, więc trza ją pocieszyć. Napiszę jej, w jakim wspaniałym hotelu tu mieszkam i jak to wspaniałe Warszawianki na mnie leżą, ale nie wskórają nic, bo ja zawsze jej wierny jestem i... — za-czerwienił się nagle, wspomniawszy

sobie wydarzenia poprzedniej nocy, owe diafragmowe historie z Nelly Ricci. — Nie nie, już lepiej wogóle nie pisać o Warszawiankach — postanowił.

Ogolił się, umył i ubrał tak starannie, jak nigdy dotychczas, rozumiując, iż musi zaprezentować się godnie nowemu chlebodawcy i jego świecie. Za jego to sporo czasu; jakiś zegar wieżowy zaczął bić dziesiątą, kiedy Maćka, wyszafowany zabójczy od szedł wreszcie od lustra.

— A tam się guzdrał, no! Całą godzinę!

Usiadł w fotelu, założył nogę na nogę i po raz pierwszy dzisiaj spojrzął na aparat telefoniczny.

— Teraz powinienes zadzwonić — powiedział mu wzrokiem. Powiedział mu później i to, i co innego także, że sto razy co najmniej, lecz napróżno. Telefon milczał, jak zaklęty, a czas włókił się nieznosnie.

W pewnej chwili zapukano do drzwi, weszła pokojówka hotelowa.

— Chciałabym posprzątać, już dwunasta.

— Dopiero dwunasta? — Zgłód-

niałemu Maćkowi zdawało się, że jest o wiele później. — Proszę niech panienka sprząta. Czy mam... — chciał dodać: „pomóc“, lecz ugryzł się w język w samą porę. Jakże „polski Clark Gable“ miałby pomagać pokojówce w sprzątaniu? Kompromitacja! — Może pan przez ten czas zejść na śniadanie.

— Już jadłem — warknął wściekły, że mu przyćmiła, iż nie jadł.

— Taaak? Ani nie zauważyłam, jak pan wychodził z numeru. Szłoda. Byłaby wtedy posprzątała i nie przeszkadzałabym panu teraz.

— Ach, to znaczy, że ja panienkę przekładam, co? Bardzo mi przykro, lecz nie mogę stąd odejść ani na chwilę.

— Boi się pan, że coś ukradnę? — zaperzyła się.

— Ależ...

— Sto razy lepsze rzeczy goście przy mnie zostawiają, niż...

— Ależ ja...

— ...iż pańska tandeta. Widzicie go! Posadzać niewinną i...

— Ależ nikt pani nie posadza, panienko. Ja stąd odejść nie mogę tylko dlatego, że czekam na ważny telefon.

Cześć od rana — westchnął.

— Telefon międzymiastowy, czy z Warszawy?

— Z Warszawy.

— No więc czemu pan sam nie dzwoni do tej osoby, tylko czeka?

— Prawda! A to osioł ze mnie!

— Numer pan zna? Skoro nie, to trzeba poszukać w tej książce. A może pana połączyć? Bo widzę, że nie wie pan, jak się zabrać do interesu...

Nie, panie, słucha się z tej strony, a z tej się mówi. I nie trzeba podnosić słuchawki dopóki pan nie zna numeru... Jak nazwisko tej osoby?

— Nelly Ricci.

— Heł!

— Pani Ricci, znana artystka filmowa.

— To wiem lepiej od pana. Ale do niej? A po co? Po wsparcie?

— Poco, dowie się panienka sama, słuchając mej rozmowy — odparł urażony posadzeniem, iż chce prosić kogoś o wsparcie.

Pokojówka była tak zaciekawiona, że nie zadowolając nazwiska Nelly Ricci w spisie abonentów, zaczęła telefonnie bombardować cały personel hotelowy. Partier skłócił ją najpierw za zwracanie głowy, aż dowiedziawszy się, że dzwoni z polecenia gościa, poradził jej zwrócić się do biura informacyjnego centrali telefonicznej.

— Pani Nelly Ricci? Owszem, ma telefon — odpowiedziała „Informacja“ ale numeru podać nie mogę.

— Dlaczego?

— Bo numer zastrzeżony!

— Co to znaczy „zastrzeżony“?

— Znaczy, że odnośny abonent nie życzy sobie, aby do niego dzwoniły osoby obce i wogóle, takie którym on sam swego numeru nie podał.

Pokojówka powtórzyła to Maćkowi, a mszcząc się za zawód, że nie będzie słyszała jego rozmowy z Nelly Ricci, dodała od siebie porcję docinek. Nie żałowała języka, przezwijając, iż ten „dziad“ i tak by nie dał hojnego napiwka.

d. c. n.

Antoni Hram

UPIORNA NOC MIŁOŚCI

Współczesna powieść sensacyjna

(Strzeszenie początku powieści).

Dwom inżynierom Haczewskiemu i Burskiemu udało się wynaleźć maszynę zapalającą na odległość. Niestety maszyna ta, jak ją nazwali „beha“, została im wykradziona przez członków wywiadu ościennego niejakiego Grybskiego vel Gutermana i Beatę Krynicką, której udało się ponadto nawiązać romans z Burskim.

Przy wyznaczeniach pozostała tylko mała, ale najważniejsza część maszyny. Pewna próba wykradzenia tej części zakończyła się śmiercią Grzywaka, w którego willi zamieszkiwali chwilowo Burski i Haczewski. W kilka dni potem Haczewski został porwany na ulicy i wywieziony z Poznania.

40)

— Za mało jednak faktów — wyraził swój pogląd komisarz. — Czyżbyś pan sędzia stwierdził, kim jest ta piękna kobieta, o której wspominała w zeznaniach Kowalikowa.

— Niestety... — Michniewicz rozłożył bezradnie ręce.

— I ona tutaj nie była? — zdziwił się sędziuszko Bednarski. I dla niej jest obojętną śmierć narzeczonego czy kochanka?.. — W piwnych oczach komisarza zapaliły się jakieś zagadkowe przebliski.

— Tak, i na przeszła do porządku dziennego nad tą tragedią — potwierdził Michniewicz pośpiesznie. — To dziwne, nieprawdaz?

— W zestawieniu z podejrzanym zniknięciem Haczewskiego, przestaje to być dziwnem — uśmiechnął się Bednarski.

— Rozumiem tok pańskich domysłów, komisarzu. Przypuszcza pan, że obydwójce brali w tym bezpośredni czy pośredni udział i zbiegli po dokonaniu tego czynu?

— Nie zupełnie — zastrzegł komisarz. — Moim zdaniem ta kobieta nie była zainteresowana w usunięciu Grzywaka. Na tym mogło zależeć jedynie Haczewskiemu. O ile tamci dwoje kochało się i młody inżynier nie miał w tych warunkach żadnych widoków na pozyskanie sobie serca kochanki Grzywaka, mógł uciec się do zbrodni. Chęć zdobycia pięknej kobiety i zazdrość, przeradzająca się w zemstę — oto, moim zdaniem, zasadnicze motywy tego czynu.

— Przypuśćmy. Nie usprawiedliwia to jednak pańskiego przypuszczenia, że Haczewski kochał się w tej kobiecie, że jej pożądał do tego stopnia... Jakież ma pan na to dowody? — nastawał sędzia Michniewicz. — I czym tłumaczyć sobie zubożenie tej kobiety wobec tragedii Grzywaka?

— Na to ostatnie, nie trudno mi odpowiedzieć. Nie stwierdziliśmy bowiem dotąd, że kochanka zamordowanego obdarzała go prawdziwą miłością. Ów romans z młodym przemysłowcem mógł jedynie wypływać z pobudek czysto materialnych. Mogła to być zwykła kokota, sprzedająca swą miłość, za cenę brzęczącej monety. Nie więc dziwnego, że dziś po śmierci jej wielbiciela, nie ma potrzeby afiszowania swych uczuć, jeśli tak w ogóle nie istniały.

— Słusznie — przyznał Michniewicz — lecz proszę odpowiedzieć na to pierwsze pytanie.

— Z tym jest trudniej — zafrasował się tamten. — O ile chodzi o jakieś rzeczowe uzasadnienie — wyjaśnił. — W tym wypadku kieruje się po prostu intuicją... Mój zmysł policyjny, który mnie rzadko zawodzi, tak mi każe przypuszczać...

Sędzia śledczy uśmiechnął się pod wąsem. — Podziwiam pańską złośliwość, a przede wszystkim trafność sądów i dlatego wyjawię panu jeszcze jeden szczegół, na który nie zwróciliśmy uwagi, a czego nie przeoczyła ta pocieszna kobiecina, Kowalikowa.

— Ciekawym — rzekł komisarz, oczekując wyjaśnień Michniewicza. Wyczuwał, że będzie to coś, co potwierdzi słuszność jego domysłów.

— Otóż jedynym przedmiotem, jaki zginął tej nocy z mieszkania zamordowanego, była fotografia owej pięknej kobiety. Ta sama fotografia, która wedle zeznań obsługiwańki i innych osób, bywających w domu Grzywaka, stała zawsze na biurku, o ozdobnej, skórzanej ramce... Co pan na to?

Komisarz Bednarski promieniał wewnętrznym rozradowaniem. Jego luźne przypuszczenia, nie znajdujące należytego uzasadnienia w dowodach rzeczowych, zyskały niejako fundament, na którym można było budować cały gmach zasadzionych oskarżeń.

— Panie sędzio — rzekł teraz, z dobrze udanym spokojem, chociaż świadomość tego rodzaju sukcesu na oczach zwierzęciu, napawała go dumą. — Ten szczegół, z którym pan sędzia zechciał mnie zapoznać w tej chwili, każe mi wierzyć, że wkrótce potrafię rozwikłać tę całą zagadkę. Po raz uchwycenie nitki, nie trudno mi będzie dotrzeć do kłębka.

— Jakże pan komisarz ma najbliższe zamiary w tym względzie? — zapytał sędzia śledczy, czując się Bednarskiego papierosem. — Chodzi mi o to, aby robota była wykonana czy-

sto, precyzyjnie. Pan rozumie...

— Tak, panie sędzio — odparł tamten skwapliwie. — Moim zdaniem, jedyną drogą do natrafienia na ślad Haczewskiego, będzie ścisła obserwacja i wywiad, obojętnie osoby inżyniera Burskiego. To jest jedyny człowiek, przed którym Haczewski nie miał żadnych tajemnic. Spodziewam się tą drogą dotrzeć do celu naszych żmudnych dociekań.

— A zatem, powodzenia! — Sędzia śledczy wyciągnął do komisarza swą pulchną dłoń, ozdobioną szerskim, złotym pierścieniem.

ROZDZIAŁ XVII.

W podziemiach

Haczewski odetchnął dopiero wtedy, kiedy prowadzący go pod ręce ludzie zatrzymali się w miejscu i zdarli omotującą mu głowę szmatę.

Z początku nie mógł się zorientować, gdzie się znajduje. Dokoła zalegały nieprzeniknione ciemności. Widocznie jego prześladowcy obawiali się zapalać latarek, które ich mogły łatwo zdradzić. Czuli jednak, że znajdując się obaj blisko niego, bo wśród zalegającej tu ciszy słyszał ich szybkie i głębokie oddechy.

— Gdzie ja jestem? — To jedno zasadnicze pytanie absorbowало umysł Ludwika całkowicie. Z niecierpliwym i trwożnym zacięciem oczekiwał światła przez tamtych, co jednak nie następowało długo.

W pewnej chwili Haczewskiemu zaświtała w głowie szalona myśl: — uciekać... Nie czuje przecież na sobie rak opryszków, a zalegające dokoła nieprzeniknione ciemności nocy, mogą mu w znacznym stopniu ułatwić zrealizowanie tego śmiałego przedsięwzięcia. Wprawdzie ma ręce związane i może łatwo upaść, jednakże jego wysportowane nogi potrafią pokonać i te poważne przeszkody. Zresztą nie ma wyboru.

d. c. n.

Z ZAWIERCIA.

Umowa zbiorowa

W PRZEMYSŁE BUDOWLANYM.

W miejscowym inspektoracie pracy odbyła się konferencja cechu murarskiego, przedsiębiorców budowlanych i przedstawicieli zainteresowanego związku zawodowego. Przedmiotem obrad była sprawa zawarcia umowy zbiorowej na nadchodzący sezon budowlany. — Po dłuższej dyskusji umowa została podpisana. Umowa ustala wszelkie warunki pracy i płacy przy wszystkich rodzajach prac budowlanych tak na terenie miasta, jak i terenie powiatu zawierciańskiego. Według podpisanej umowy dobry murarz otrzymywał będzie 1-1,05 zł. na godzinę, murarz na roboty zwykłe 76 gr., cieśla dobry 1,05 zł. na godzinę, cieśla na roboty zwykłe 76 groszy, pułacz cieśla 57 gr., posadzkarz przy robotach mozaikowych 1,05 zł. Płace akordowe mają być wyższe co najmniej o 25 procent.

Miesięczny zjazd

ORGANIZACJI ZAWODOWYCH.

Pod przewodnictwem inspektora pracy inż. W. Zwolińskiego odbył się zjazd przedstawicieli wszystkich związków zawodowych, działających na terenie powiatu zawierciańskiego.

Na zjeździe tym między innymi uchwalono, aby inspektor pracy obowiązkowo brał udział w konferencjach na terenach fabryk podczas strajków okupacyjnych.

W razie opóźnienia z odlewami z przyczyn niezależnych od robotnika, fabrykant powinien dopłacać za czas stracony. Obowiązkowe uznanie przez pracodawców istniejących legalnie związków zawodowych. Umowy zbiorowe winny być zawierane przy udziale przedstawicieli związków zawodowych i delegatów robotniczych.

Naszkicował zarządzenia Ministerstwa O. i P. Społecznej tego rodzaju zjazdów odbywać się mają w każdym miesiącu.

Z OLSKUSZA.

(6) STRZELEC W KLUCZACH MA WŁASNĄ ORKIESTRĘ. Oddział zw. strzeleckiego w Kluczach pod Olskaszem założył własną orkiestrę, dzięki poparciu właściciela fabryki p. Polotnikowa.

Roboty inwestycyjne w powiecie

Według opracowanego planu, na terenie powiatu olskuskiego przewiduje się w roku bieżącym następujące roboty publiczne: budowa po półtora km. ulic w Olskuszu i osiedlu Bukowno, basenu kąpielowego w Bukownie o powierzchni 14 tys. m. kw., mostu na rzecze Sztolę w Bukownie, dług. 25 mtr. bież., ubezpieczenie koryta rzeki Bąby w Olskuszu na przestrzeni 600 mtr., budowa 4 km. drogi powiatowej Wolbrom — Skala, wykończenie 1 km. drogi Ogrodzieniec — Bzów, odbudowa 9 i pół km. dróg państwowych i budowa 10 km. dróg gminnych.

Niektóre roboty już rozpoczęto zatrudniając ok. 800 bezrobotnych.

Święto sadzenia drzewek w WIERBCE.

W dn. 14 bm. oddział zw. strzeleckiego w Wierbce koło Pilicy, urządza święto sadzenia drzewek przy szosie pomiędzy Pilicą i Załowcem.

Oddział strzelecki w Wierbce prowadzony pod kierownictwem p. Wł. Kwietnia jest jednym z najruchliwszych w powiecie.

(6) URUCHOMIENIE CEGIELNI. Z powodu rozpoczęcia sezonu budowlanego została uruchomiona cegielnia Zerykiera w Ogrodzieniu. Do pracy przyjęto narazie 40 robotników. Wkrótce cegielnia ma przyjąć jeszcze około 35 osób.

(6) OFIARA NA POMOC ZIMOWĄ. Onegdaj właściciel papierni „Klucze“ p. Polotnikow zadeklarował wpłatę na ręce p. starosty Brzostyńskiego, kwotę zł. 2 tys. na pomoc zimową dla bezrobotnych pow. olskuskiego. Należy zaznaczyć, że fabryka „Klucze“ wpłaciła na ten sam cel, sumę zł. 12.300.

Z KIELC.

Tajemnicze zabójstwo I SAMOBÓJSTWO.

We wsi Hula - Koszary, pow. kieleckiego w domu Stanisława Baka, miał miejsce tajemniczy wypadek zabójstwa i samobójstwa.

W dniu 7 bm. przybył do Baka na nocleg nieznajomy mężczyzna wraz z młodą kobietą. Nad ranem mężczyzna zastrzelił swą śpiącą towarzyszkę, po czym sam pozbawił się życia, strzelając sobie z rewolweru w skroń.

Przybyła na miejsce policja nie została ustalić przyczyny tragicznego wypadku oraz ustalić nazwisk. Przy zwłokach nie odnaleziono żadnych dokumentów.

ZE SPORTU

Szkolny klub sportowy w Zagłębiu przystępuje do pracy

Pod przewodnictwem prof. Korwin-Gisewskiego odbyło się zebranie ośrodka metodycznego nauczycieli wychowania fizycznego w Zagłębiu. Na zebraniu obecny był instruktor wychowania fizycznego z kuraterium dr. Wajda. Tematem obrad były między innymi sprawy związane z pracą szkolnego klubu sportowego w Zagłębiu.

Wszystkie sekcje klubu szkolnego rozpoczęły swą działalność od dnia 15 bm. W Sosnowcu sekcja piłkarska klubu odbywać będzie treningi na boisku we wtorki i piątki od godz. 16 do 18. Sekcja lekkoatletyczna w poniedziałki i soboty od 16 do 18.30. Sekcja gier (żeńską) w środy od 18.30 do 19.30. Podobne treningi odbywać się będą w Dąbrowie i Będzinie.

Dotychczasowy system wyłaniania reprezentacji całego Zagłębia został zmieniony tak, że drużyny z poszczególnych ośrodków będą miały możliwość rozgrywania zawodów z zespołami z innych terenów.

Ponadto omawiano sprawę wyszkolenia strzeleckiego młodzieży szkół średnich. Młodzież stawać będzie do zawo-

Strajk robotników budowlanych w KIELCACH.

Przed kilku dniami wybuchł w Kielcach strajk robotników budowlanych, za dających podwyżki płac od 30 do 50 proc. oraz strajk wykwalifikowanych brukarzy, którzy domagają się 20 proc. podwyżki zarobków.

Obecnie po szeregu konferencjach odbytych w inspektoracie pracy brukarzy przystąpili do robót, otrzymując 10 proc. podwyżki zarobków, zaś robotnicy budowlani strajkują nadal, nie przyjmując proponowanej im przez pracodawców podwyżki zarobków, wynoszącej w zależności od kategorii od 10 do 15 proc.

Wskutek zaostreżenia się zatargu spowodowane jest powołanie komisji arbitrażowej, w celu rozstrzygnięcia sporu.

P. Kankowsky obrażony NA PUBLICZNOŚĆ POLSKĄ

Szef boksu węgierskiego p. Kankowsky po powrocie do Budapesztu oświadczył dziennikarzom, że w Polsce publiczność terroryzuje sędziów, a działacze sportowi nie są o wiele lepsi. Dlatego też postanowił on nigdy nie jechać do Polski, nawet gdyby drużyna węgierska miała tam startować.

Doprawdy nie będziemy się martwić z tego powodu.

× NOWY KIEROWNIK SEKCJI LEKKOATLETYCZNEJ CKS. Jak się dowiadujemy kierownictwo zreorganizowanej sekcji lekkoatletycznej CKS-u obejmuje znany trener i instruktor p. Bolesław Karch, który niebawem rozpocznie zaprawę zawodników i poprowadzi treningi.

Kolarstwo zagłębiowskie u progu nowego sezonu

W dniu 11 bm. rozpoczynają swój sezon kolarze w całej Polsce. W dniu tym na obszarze całego kraju zmierzają się kolarze w klasycznych biegach na przełaj. Przyjrzyjmy się teraz, jakie zamiary mają kolarze Zagłębia, a właściwie „Unii” — jedynej reprezentantki naszego kolarstwa, u progu rozpoczynającego się sezonu. W martwym sezonie zimowym dokonały się dwie poważne zmiany w naszym kolarstwie, które nie pozostały bez wpływu na dalszy rozwój tej gałęzi sportu w naszym terenie. Pierwsza z nich to likwidacja sekcji kolarskiej CKS, jedynej konkurentki „Unii”, druga pomyślniejsza to złączenie kolarstwa Zagłębia z okręgiem śląskim. Fuzja ta przyniesie naszemu kolarstwu dwie korzyści i to zarówno pod względem organizacyjnym, jak również i sportowym. Przynależność bowiem do jednego z czołowych okręgów nie powinna pozostać bez wpływu na dalszy rozwój naszego kolarstwa. Z drugiej zaś strony wyniki sportowe uzyskiwane przez naszych zawodników na terenie Śląska w ubiegłym sezonie wróżą, że nasi reprezentanci zajmą dobre, jeśli nie czołowe miejsca na terenie okręgu Unia w obecnej chwili posiada dobrych zawodników z Krzyżłowiczem, Fachwalskim, Kopczyńskim i innymi na czele oraz duży rezerwu młodziarzy wróżąc pomyślnie nadzieje na przyszłość. Ostatnio zgłosili swój akces do Unii zawodnicy zlikwidowanej sekcji CKS, z Ociepką i Antczakami. Pod względem imprez sportowych nadchodzący sezon przedstawia się również pomyślnie.

Kalendarzyk Unii przewiduje pięć biegów torowych i trzy biegi szosowe. Z biegów torowych odbędą się następujące:

27 maja 1937 r. wyścig otwarcia sezonu

na torze.

13 czerwca — trójmecz torowy Ruch (Wielkie Hajduki) Stadion (Chodźów) i „Unia” o puchar.

18 lipca — wyścigi torowe męczyńskie.

22 sierpnia — ogólnopolskie wyścigi torowe.

26 września wyścigi zakończenia sezonu na torze.

15 kwietnia otwarcie sezonu na szosie dla licencjonowanych i nielicencjonowanych.

25 czerwca ogólnopolskie polskie wyścigi o puchar na trasie 120 km.

25 lipca mistrzostwa szosowe klatu.

Z omówionych wyżej wymienionych imprez na uwagę zasługują, trójmecz torowy Ruch — Stadion — Unia, ogólnopolskie wyścigi torowe i szosowe.

Poza tym odbędą się kilka wyścigów turystycznych do Krakowa na międzynarodowe wyścigi torowe za motora mi; do Okradzionowa, Pęczyny itd. Oprócz tego kolarze nasi będą startowali w biegach na Śląsku: jak wyścigu do okola Śląska, drużynowych mistrzostwach okręgu, indywidualnych mistrzostwach okręgu (trzy biegi), wyścigu o mistrzostwo Polski na Śląsku w szeregu innych biegów. Jak więc widzimy, program jest obfity i naserczający do okazji do wykazania swych umiejętności dla pożądanego kolarzy. Kierownictwo sekcji kolarskiej Unii spoczywając w rękach p. Sielańczyka wróży, że tak, jak w roku ubiegłym, podjął zadanie i przy pomocy zarządu klubu podwznieść jeszcze wyżej poziom sekcji, a z nim i kolarstwa Zagłębia.

M. WAWRZYCKI.

Losowanie rozgrywek piłkarskich o puchar Polski

Plan losowania rozgrywek piłkarskich o puchar Polski przedstawia się następująco:

20 czerwca Lwów — Stanisławów, Wołyń — Lublin, Polesie — Wilno, Białystok — Warszawa, Łódź — Pomorze, Kielce — Śląsk, Drużyny Krakowa i Poznania, jako finaliści przechodzą walkowerem do ćwierćfinałów.

4 lipca ćwierćfinały Kraków — zwycięzca spotkania Lwów — Stanisławów, zwycięzca meczu Wołyń — Lublin prze-

ciwko zwycięzcy Polesie — Wilno, zwycięzca Białystok — Warszawa przeciwko zwycięzcy Łódź — Pomorze, zwycięzca meczu Kielce — Śląsk przeciwko Poznaniu.

12 września półfinały, zwycięzca pierwszego ćwierćfinału — zwycięzca drugiego ćwierćfinału, zwycięzca trzeciego ćwierćfinału — zwycięzca 4-go ćwierćfinału.

Finał odbędzie się w Warszawie w dniu święta niepodległości 11 listopada.

tu kolejowego) odbędzie się walne zebranie członków sportowego tow. wędkarskiego.

× ZBIORKA KOLARZY SOSNOWIEC KIEJ UNII. Zarząd sekcji kolarskiej S. T. S. Unii wzywa wszystkich swych członków do stawienia się na stadionie w dniu 11 bm. o godz. 7.30 rano punktualnie, gdyż o godz. 8.30 nastąpi odjazd do Katowic na uroczystość otwarcia sezonu SL. OZK i wyścigi naprzelaj i dla nielicencjonowanych.

× CZŁOWY PING — PONGISTA ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO. Szajer z „Makkabi” Dąbrowa rozegrał mecz z piątką „KPW” Dąbrowa, wygrywając go w stosunku 5:0. Zacięty opór stawili Zieliński Tad. i Makowski St. KPW. Wyniki spotkań są następujące. Szajer — Kowalski 21:11 21:13, Szajer — Makowski 21:18 21:18, Szajer — Szymański 21:10 21:16, Szajer — Jotesiński 21:16 21:10, Szajer — Zieliński 24:26 21:16 21:19.

PRZEZ USUWANIE KRZYWD
SPOŁECZNYCH — DO JEDNO
— ŚCI I SIŁY NARODOWEJ —

Kino „RIALTO”, Warszawska 18

Dramat, który wstrząśnie sumieniem ludzkości.

Film, o którym mówią z zachwytem miliony.

Wzruszające dzieje niepotrzebnego człowieka, któremu zły los zabrał wszystko: ukochaną żonę i ukochane dzieci.

ZAPOMNIANA SYMFONIA

(Za grzechy ojca)

W roli „człowieka skończonego” największy tragik doby obecnej
JEAN HERSHOLT

Film zrealizowany wg. rozgłosnej powieści „HIOB”.
Pocz. I seansu o 5.30, w niedz. o 3.00

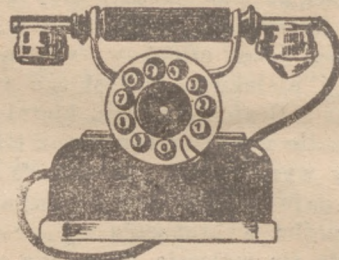
Sezon budowlany już się rozpoczął.

Przy wykańczaniu domu należy pamiętać o instalacji elektrycznej, która musi być dostosowana do rozwijających się zastosowań energii elektrycznej w gospodarstwie domowym. Nasz Wydział Propagandy udzieli porad i wskazówek jak należy zelektryfikować mieszkanie, oraz wskaże odpowiedniego instalatora.

WYDZIAŁ PROPAGANDY
ELEKTROWNI OKRĘGOWEJ W ZAGŁ. DĄBR. S. A.
tel. 61154.

Wyciąć! Przechować!

TELEFON ZAŁATWI
każde Twe życzenie

KAROL JANKOWSKI i SYN, FABRYKA SUKNA BIELSKO, 62-479
Rok założenia 1826

połącza na sezon wiosenno — letni wielki wybór materiałów męskich i damskich.
Prosimy obejrzeć naszą wystawę.

KUPI SZ
I SPRZEDASZ

najlepiej przez zamieszczenie ogłoszenia
w „EXPRESIE ZAGŁĘBIA”.
Ogłoszenia przyjmuje administracja

6-14-97

KINO „ZAGŁĘBIE”

Wielki film Polski, Uroczysta Premiera!...

TY,
CO W OSTREJ SWIECISZ BRAMIE

Film który wszyscy powinni obejrzeć
Film wiary nadziei i miłości.
Film na który czekaliśmy z niecierpliwością.

W tym filmie biorą udział cały kwiat aktorstwa Polskiego, a m. in. KAZIMIERZ JUNOSZA STEPOWSKI, ADAM BRODZISZ, MARIA BOGDA, LENA ŻELICHOWSKA, TEKLA TRAPSZE, MIECZY-SŁAW CYBULSKI, JAN KURNAKOWICZ, NINA ŚWIERCZEW-SKA, ANTONI RÓŻYCKI, STANISŁAW SIELAŃSKI.

Nadprogram dodatek kolorowy.

Początek I seansu o 5.30

KINO „PALACE”

DZIS

Dalszy ciąg filmu „TRĘDOWATA”

Ordynat Michorowski

według H. Mniszkówny

W rolach głównych:

Barszczewska, Cwiklińska, Brodniewicz, Junosza-Stepowski i in.

DZIS

Kino-teatr „EDEN”

DZIS

Świetna, pełna życia, werwy i humoru komedia

Nie ufaj

mężczyźnie

JOEN CRAWFORD, CLARK GABLE i FRANCHET TONE

dają w tym filmie koncert gry aktorskiej i humoru.

Początek I seansu o godz. 17.30.
w niedzielę 15.30.

DZIS

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY I PRACE

POSADA stała, uczyma inteligentna osoba, za pożyczkę (zabezpieczoną) zł. 1.200
Założenia: Katowice, poste - restante „Decyzja”.

POTRZEBNY chłopiec od zaraz obeznan w piekarstwie. — J. Sztarnfal, Dąbówka

KUPNO I SPRZEDAŻ

PLACE tanio sprzedam przy kopalni „Dorota” Ostrowy, Wiojska 8, Bolesław Łucki.

ROSYJSKIE książki potrzebne: „Antykwarjat”, Katowice, Damrota 6, telefon 356-69.

POWIEŚCI najpiękniejsze za bezcen. — Okazje księgarskie, kupno i sprzedaż. — „Antykwarjat”, Katowice, Damrota 6, telefon 356-69.

NAJLEPSZA herbata, kawę i kakao oraz artykuły kolonialne kupisz najtaniej w firmie „Liwor” Będzin, Malachowski 7.

Srut rycynowy

nasiona świeże poleca: Skład Apteczny Rozenblum, Czeladź, Rynek 12.

OKAZJA. Działki budowlane zatwierdzone przez Magistrat sprzedam. Wiadomość Władysław Lubas, Sosnowiec, Da-l ka 23.

ZGUBIONE DOKUMENTY

PIOTR ADAMIECKI zgubił książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Sosnowiec.

NORDON MAJER zgubił dowód osobisty wydany przez Magistrat miasta Dąbrowy.

PRZYCHODNIA

LECZNICZA

chorób wenerycznych i skór. „Pomoc”

została przeniesiona

Sosnowiec, ul. 3-go Maja 31.

Czynna: 11-1 i 5-8 pp. w święta 11-1
— Wizyta 5 złotych. —